

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 86. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm4232/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

hvis Kuner beskriver ingen Ting saa tydelig som deres Skræts
Sofængselighed!

Moses og Pharaos.

En af Jacobs ældste Sønner, Levi, havde allerede ved
Fødselen til Egypten en Søn ved Navn Rahai, og
Rahais Søn, Amram, fik med sin Kæreste Jochebed
40 mærkværdige Sønner: Moses og Aaron. Aaron var
ældst, men nævnes gjerne seld, fordi han forbunkede af sin Bro-
der, hvis forunderlige Skæbne, fra Jødsfelen af, og hvis mages-
tes Bedrifter har gjort ham til den fremtiste Stats-Mand
og Skribent i hele Verden.

Israelliternes fremmede sig nemlig ganske overordentlig i
Egypten og blev saare magtige, men da haade Joseph og alle
hans Brødre og hans Samtidsige var døde, kom der en ny
Konge paa Thronen som ikke kjendte Joseph, og han sagde til
sit Folk: seer I ikke hvor talrige og hvor magtige Israelliters-
ne blive, saa de vorer os over Hovedet, derfor, lad os være
snildte, saa de ikke, om vi fik Krig, skulde staa dem til
Hjælperne, lødne sig og vandre ud. I følge heraf maatte
Israelliternes med Sværten over Hovedet arbejde paa Fæstnings-
værker i Pithom og Ramses, og da de soemered dem
sigefulde og trivede, da fik Egypterne ret Dødsfælgelighed
til dem og plagede dem for Noor, med alt det haadeste Ar-
bejde ved Kalk-Brud og Teglværker og andensteds, saa de
blev rene Trælke. Derhos lod Kongen Etraernes Jord-Mæ-
dere, Sippora og Phua, kalde og besol dem at kvæle
alle Drengene i Jødsfelen, men da de vare sig gudsfrygtige til
det og undskyldte sig med, at de Etraiske Kvinder var ander-
ledes haarføre end de Egyptiske og behøvede ingen Hjælp, da
gav Kongen den Forordning at alle Etraernes nyfødte Dreng-
størn skulde smides i Floden*.)

*) Moses I. 46. II. 1-2.

Nu traf det sig at Amrams Hustru kom i Barfets
Seng med en særdeles vakkert Dreng, som de derfor lagde
Døds-Maal paa et heelt Fjending-Kar, og da de ikke kunde
skjule ham længer, tog hans Moder en Døds-Kuro, som hun
tættede og dagede med Væg, og lagde Barnet i og satte ved
Floden i det Grønne, füllende hans Sæfve paa Væge et godt
Sæfve derfra for at ses Ender. Imidlertid kom Kongens
Daatter med sine Jomfuer ned til Floden for at bade sig, fik
Syn paa Karren, lod den hente og saar, da hun lukkede den
op, et grædende Dreng-Barn. Da sagde hun medlidende: se,
det er en af Etraernes Dreng, og naar var hans Sæfve ved
Haanden og spurgde, om hun ikke maatte hente en ebraisk
Kvind til ham? Jo nek, sagde Prindsessen, hvorpaa Pigen
kom med Drengens egen Moder, og hende gav Prindsessen
Barnet med de Ord: pas mig nu godt paa Drengen og om
ham op, saa vil jeg betale dig for det. Siden, da han var
afvaant, tog Prindsessen ham til sig som sin egen Søn og kaldte ham
Moses (Bandsku), thi, sagde hun, vi traf ham op af Vandet!

Efter lang Tids Forlod, da Moses var blevet stor, tog
han sig sit Folks Trældom nær, og da han en Dag kom og
saa en Egypter pragle en Etraer, og det, saavidt han kunde
sine, Ingen var i Nærheden, slog han Egypteren ihjel og
grov ham ned i Sandet; men Dagen efter blev han viden
til et Slags-Maal mellem to Etraer, og da han sagde
til den der havde Vret: hoi laart du din Næste, fik han til
Svar: hvem satte dig til Hædning og Demme over os, vil
du kanske gjøre ved mig som du gjorde ved Egypteren isaar,
du slog ihjel! Derover blev Moses d kange, og da Rygtet kom
for Kongens Dren og hans Broder i Hæer, slogtede han ud
af Landet til Midian, hvor han blev gift med Præsten Je-
tros Daatter Sippora og epholdt sig i mange Aar*.)

*) Moses II. 2.

Jubilerende bode den Ægyptiske Konge, og Gud herde hvoresledes Israelskærlige fulkede og bad til ham under Aget, og han kom sin Pagt ihu med A b r a h a m og I s a a k og J a k o b, og som M o s e s en Dag gik i Drøken, hvor han vogtede sin Sviger-Faders Jaar, da blev han en brændende Tørne-Busk og saae med Forundring at Iden gjerde den ingen Skade. Det gad jeg dog vidst, sagde M o s e s ved sig selv, hvordan det hænger sammen, men da han nærmede sig Busken for ret at se den, da hørte han en Røst derfra, som sagde: Moses, Moses! kom ikke nærmere, men tag dine Sko af, thi Grundten er hellig hvorpaa du staar! Jeg er din Faders Gud, A b r a h a m s og I s a a k s Gud! Da dreiede M o s e s sit Ansigt af Tre-Fingret, men Mønstret blev ved og sagde: Jeg har set mit Folks Lidelser i Ægypten og jeg har hørt hvor de vaande sig under Nabolærens Haand og Jeg kender deres Rødder; derfor dalsede Jeg ned, at udfrie dem af Ægypternes Haand, at udføre dem af samme Folks Land og at indføre dem i det store og delige C a n a a n s Land, som fløder med Mælk og Honning! Saa var nu du mit Gæste-Bud til Kong Pharaos og udfør mit Bølle, Israels Børn, af Ægypten!

Qvad dæer jeg til det, sagde M o s e s, og gjorde mange Indbendinger, men det nyttede ham ikke; Herren god ham Tejn at give ser Israels Børn og for Kong Pharaos, til Midnats-hvid om hvem der sendte ham, og da han desuagtet undskjødte sig med sit lave Mæle og sin dootlige Udtale, og vilde ikke troe at han som giver alle Mund og Mæle kunde enade Bød derpaa, da blev Herren vred og sagde: nu da, saa ved Jeg dog, din Brøder Aaron kan tale for sig, og han skal glædelig komme dig imøde, og han skal være din Mund og du skal være hans Dæle, og hits du Pharaos fra Herren, at han lader mig i n J ø r s t e s J o d e, Israel, fare til min D y r e l s e, eller det koster hans J ø r s t e s J o d e Livet!)

*) Moses II. 3-4.

M o s e s gav sig nu paa Vej til Ægypten, hvor Herren havde sagt ham, de var alle bode som stod ham efter Livet, og han medte rigtig sin Brøder Aaron i Drøken, og da de ragede Herrens Vrede i Kredsen af Israels Overmand og gløede Tegnene efter Hans Ord, da troede Folket dem og blev glad, boiede sig og tiltad Gud som besagde Israel.

Moses var dengang sekshundred og Aar og Aaron tre Aar ældre, og Brøderne stædtes ind for Pharaos og biledt fra Herren Israels Gud, som sagde: lad mit Bølle fare at de kan holde Høitid for mig i Drøken! Men Pharaos svarede: hvem er det, der befaler mig at lade Israels Børn fare, den Herre, som kender jeg ikke og Israel lader jeg ikke fare. Vel sagde Brøderne: det er os som C h r i s t e r n e s Gud har sat Stævne, derfor lad os gaae tre Dages Rejs i Drøken og offre til Herren vor Gud, at ikke Død og Ulykke skal ramme os; men Kongen sagde til dem: Moses og Aaron! hvi sinker I Folket fra deres Arbejde, gaaer eders Vej, og lad hver på sin Stilling! Deres beføl Kongen sine Rådsgæber og Skriverne, at der ei længer maatte leveres Folket C h r i s t e r n e s Tægt-Bæret, men at de skulle selv samle Stæra og desuagtet levere samme Antal Stæra daglig, thi, sagde Kongen, de har det for mageligt, derfor raade de paa, de vil ud og offre til deres Gud, men derfor skal I sætte de Karle i Strus, saa de saae andet at tænke paa end at høre efter Snak! Deren blev ogsaa veisagt sig fulgt, saa Folket maatte lode Landet om for at samle Stæra, og da det kom til at korte paa Bølle af Tægt-Stæra, maatte C h r i s t e r n e, som selv var Israelskærlige, smage Pibken, og det hjalp ikke at Skriverne gik til Kongen og sagde: hvi handler Du saaledes med dine Undersaatter, Man giver os intet Stæra men kræver dog ligemange Stæra, og os, dine Rejser, pibker Man, og det er jo u r e t f ø r d i g t; thi Kongen svarede blot: I døvner, I brøder, derfor siger I: vi vil gaae hen og offre til vor Gud, men gaaer I nu hen og gjer Gavn,

Straa saae I Intet af, men Tallet paa Tegls-Stenene maa være fuldt. Da Skriverne kom ud fra Kongen og mødte Mo ses og Aa ron, da sagde de til dem: Gud straffe eder, som I har gjort os til en Brand i Pharaos og alle hans Hjerens Nese og har givet ham Sværdet i Haanden til at dræbe os *).

Mismelig kagebe nu Moses sin Ned for Herren, men Herren sagde: du skal nok faae at se, hvordan Jeg lærer Pharaos at stude efter med begge Haender, ja, af al sin Kraft at drive paa Folket, saa de ramme Landet. Du skal staa som en Gud for Pharaos og Aaron som din Prophet, derfor sig kun til ham Alt hvad Jeg befaler, thi naar han ikke vil høre, da er det Mig som gior ham haard, for at mine Vidunder og Tær-Tegn skal blive mange i Egypten, og alle Egypter skal lære, at Jeg er en Herre, hvis Haand kan række dem og føre mit Folk ud midt for deres Nase!

Nu traadte da Moses og Aaron frem for Pharaos og gjorde det første Teqn, i hans og hele Hoffets Vaasøn, i det Aaton smed sin Kiep paa Gulvet og den blev til en Slange. Da led Pharaos sine flegte Mænd og Hær-Mestere kalde og de gjorde det Samme med deres Trullerier og satte derved Mod i Pharaos, Klønte Aarons Kiep oplugde deres!

Næste Morgen, da Pharaos med Kolg gik ned til Floden, mødte Moses og Aaron ham, efter Herrens Befaling, gik tog i hans Navn Begjæringen om Delov for Folket og sagde: til Brødt paa hvem der sendte os, skal nu alt Vandet i Floden, i Søer og Kanaler og selv i Kruller og Spande fernands tes til Blod, saa Fiskene dæ og Foklene væmmes ved Milt Vand! Derpaa slog Aaron med sin Kiep i Vandet og det blev til Blod, saa Egypterne maatte grave efter Vand for at faae Noget, de kunde drikke, men Hær-Mestrene eftergjorde ogsaa

*) Moses II. 5-7.

den Konst, og da Pharaos saae det, gik han hjem og ønskede det ikke.

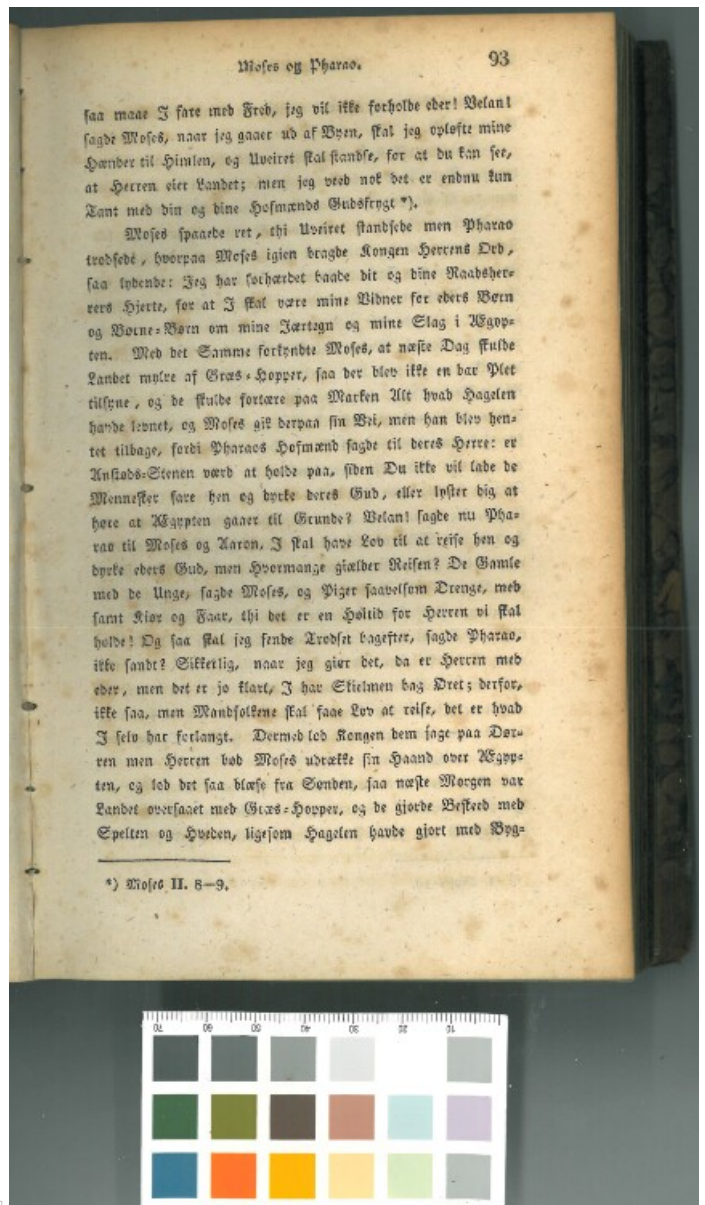
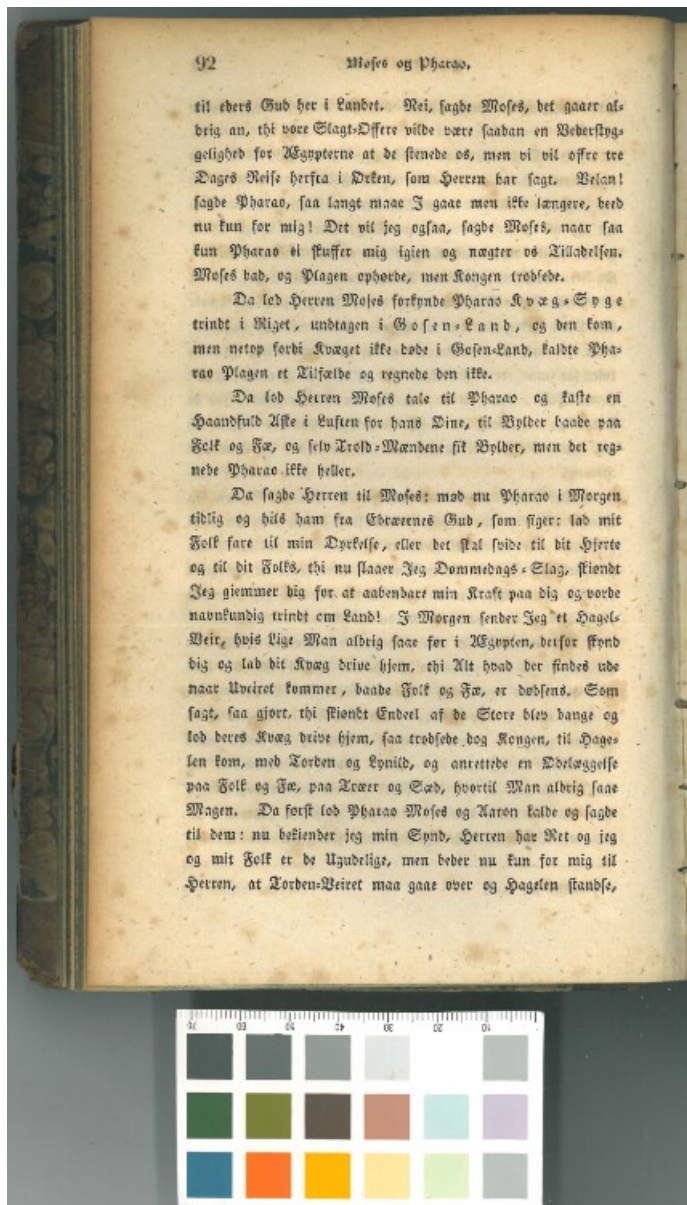
Ette Dage efter kom Moses og Aaron igjen til Pharaos og forfunde ham, at hvis han ei led Folket fare og dyrte deres Gud, da skulde der veimls af Herre i Floden og paa Landet og i alle Huse, i Sove-Kammer, Drig-Tuge og Waars-Done, ja, de skulde hepps paa Kongen selv og alle hans Hof-Mænd. Og se, det skete, saasnart Aaron udtrak sin Stav, og vel eftergjorde Hær-Mestrene ogsaa denne Konst, men det gjorde kun Dødt værre, saa nu led Pharaos Brodrene kalde og sagde: beder for mig til Herren, at jeg og mit Folk bliver Frerene kuit, saa maa eders Folk fare frit og offre til Herren! Belan! sagde Moses, naar vil du, at Frerene skal forsvinde, saa de findes kun i Floden? Tit i Morgen, sagde Pharaos. Som du vil, sagde Moses, for at du kan se, hvem der er Enevold-Herren!

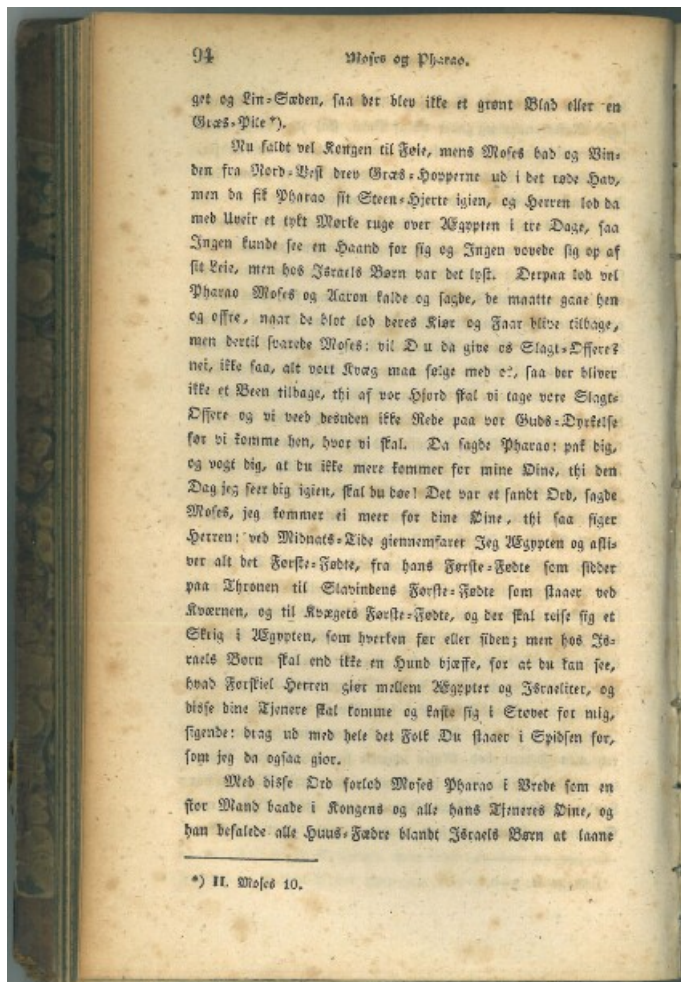
Det skete ogsaa, men saasnart Pharaos sit Sten fra Hjertet var han lige trodsig, derfor slog Aaron med sin Kiep i Stovet, saa det blev til Gnidder og Gnidderne miltede bande paa Folk og Fæ, og Hær-Mestrene, som sagde at eftergjøre Konsten, kunde ikke, saa de sagde selv til Pharaos: her har Gud en Finger i, men han ønskede det ikke *).

Da mødte Moses atter Pharaos, en Morgen tidlig, han gik ned til Floden, og klæde fra Herren haend: lad mit Folk fare at de kan dyrke mig i Deften: ellers skal Landet og alle Huse veimls af Søv-Bluet, og det skal see i Morgen Dag, og Jeg vil sætte Skiel mellem mit Folk og dit Folk, saa i Gosen-Land skal Tugen af de Klur findes, for at du kan se, Jeg er Herren, al Jordens Gud! Pharaos trodsede og Plagen kom, saa Man var nær ved at forgaas af Blud, derpaa Pharaos led Brodrene kalde og sagde: I skal saae Lev at offre

*) Moses II. 7-8.

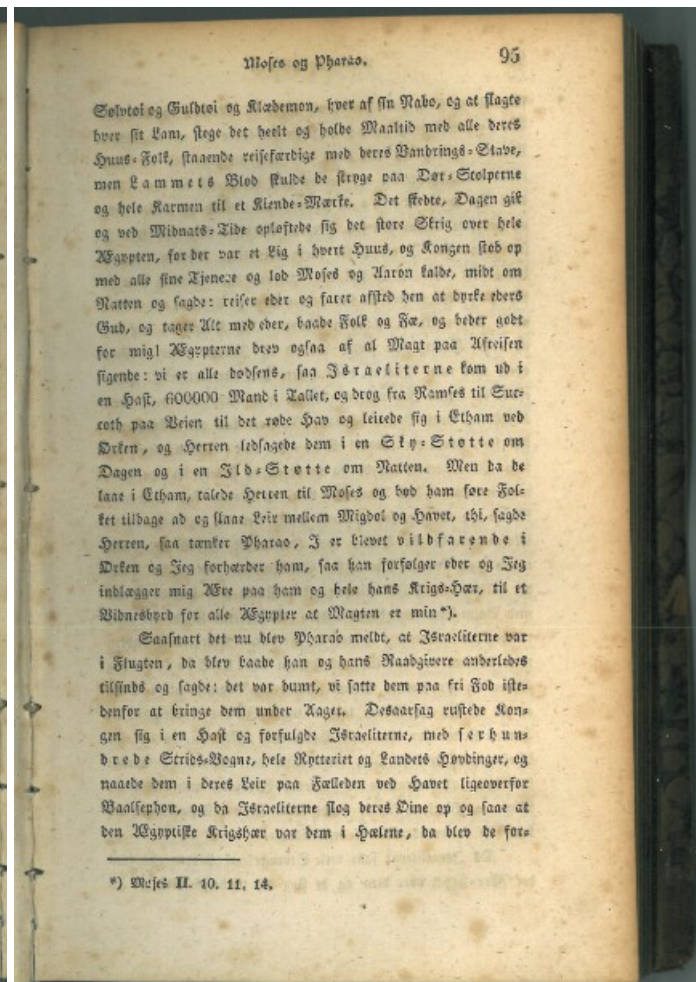
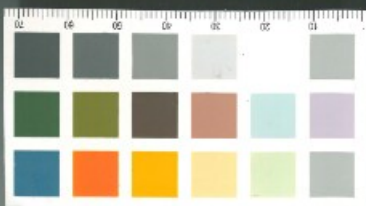

get og Lin-Sæden, saa der blev ikke et grønt Blad eller en Græs-Pile *).

Nu faldt vel Konigen til Føle, mens Moses bad og Vinden fra Nord-Vest drev Græs-Høyrne ud i det røde Hav, men da fik Pharaos sit Steens-Hjerte igien, og Herren lod da med Usir et tykt Morke rage over Egypten i tre Dage, saa Ingen kunde see en Haand for sig og Ingen vovede sig op af sit Leir, men hos Israels Børn var det lyst. Derpaa lod vel Pharaos Moses og Aaron kalde og sagde, de maatte gaar hen og offre, naar de blot lod deres Kior og Faar blive tilbage, men dertil svarede Moses: vil Du da give os Slagt-Dyffers vel, ikke saa, alt vort Kvæg maa selvs med et, saa der bliver ikke et Been tilbage, thi af vor Hjord skal vi tage vere Slagte Dyffere og vi vøed desuden ikke Rebe paa der Guds-Dyffers for vi komme hen, hvor vi skal. Da sagde Pharaos: påf dig, og vogt dig, at du ikke mere kommer for mine Dine, thi den Dag jeg seer dig igien, skal du døe! Det var et sandt Døe, sagde Moses, jeg kommer ei mere for dine Dine, thi saa siger Herren: ved Midnats-Tide gennemfarer Jeg Egypten og affisver alt det Korst-Hæde, fra hans Korst-Hæde som sidder paa Thronen til Slavinens Korst-Hæde som staaer ved Aavnen, og til Kvægets Korst-Hæde, og der skal riste sig et Strig i Egypten, som hverken far eller siden; men hos Israels Børn skal end ikke en Hund bjæffe, for at du kan see, hvad Korst-Hæden gjer mellem Egypter og Israelliter, og disse dine Tjenerer skal komme og kaste sig i Støvet for mig, sigende: drag ud med hele det Folk Du staaer i Epidisen for, som jeg da ogsaa gjer.

Med disse Døe forled Moses Pharaos i Vrede som en stor Mand baade i Kongens og alle hans Tjeneres Dine, og han befalede alle Huus-Hæder blandt Israels Børn at staae

*) II. Moses 10.

Solstol og Gulstol og Kædemon, hver af sin Nabo, og at slagte hver sin Lam, sege det heit og holde Maaltid med alle deres Huus-Folk, staaende rejsfærdige med deres Vandbrings-Slave, men Lammet s Blod skulde de strøge paa Døer-Stolperne og hele Karren til et Kænde-Mærke. Det fæde, Dagen gik og ved Midnats-Tide oploste sig det store Strig over hele Egypten, for der var et Lig i hvert Huus, og Kongen stob op med alle sine Tjenerer og lod Moses og Aaron kalde, midt om Natten og sagde: reiser eder og facer affid den at dyrke eders Gud, og tager Alt med eder, baade Folk og Faar, og beder godt for mig! Egypterne blev ogsaa af al Magt paa Afsisen sigende: vi er alle dødsens, saa Israelliterne kom ud i en Høst, 600000 Mand i Tallet, og drog fra Ramses til Succoth paa Veien til det røde Hav og leiede sig i Etham ved Døren, og Herren sefagede dem i en Sky-Støtte om Dagen og i en Sky-Støtte om Natten. Men da laas i Etham, talde Herren til Moses og bad ham føre Folket tilbage ad og staae Veie mellem Migdol og Havet, thi, sagde Herren, saa tænker Pharaos, I er blevet vildfærende i Døken og Jeg forherder ham, saa han forfølger eder og Jeg indlægger mig Væe paa ham og hele hans Krigs-Hær, til et Vidnabred for alle Egypter at Magten er min *).

Saa snart det nu blev Pharaos meldt, at Israelliterne var i Flugten, da blev baade han og hans Raadgjivere anderledes tilfunds og sagde: det var dumt, vi satte dem paa fri Fod istedenfor at bringe dem under Kæge. Deshaarsag rusede Kongen sig i en Høst og forfulgte Israellitern, med fer hundrede Strids-Vogn, hele Rytteriet og Landets Høvdinger, og naaede dem i deres Veir paa Hæleden ved Havet ligeoverfor Baal-sephon, og da Israelliterne slog deres Dine op og saae at den Egyptiske Krigshær var dem i Hælene, da blev de for-

*) Moses II. 10. 11. 14.

Brækkede og freg paa Herren og sagde til Moses: var det ikke G r a v e nok i W g y p t e n siden du førde os ud at falde i Ørten, og var det ikke hvad vi sagde til dig: lad os heller tralle for Ægypterne, thi det er dog bedre end at døe i Ørten! Da sagde M o s e s til Folket: fatter Iob og saaeer I alle og ser paa Røningen fra Herren, thi disse Ægypter som I ser idag, skal I aldrig see mere evindeligt, Herren selv vil kæmpe for eder og I skal tie. Herren havde nemlig sagt til M o s e s: hvi raaber du saa heit paa mig, sig blot til Folket at de skal brække op, og tag du Ståven i din Haand og ræk den ud over Havet, saa stilles det ab og Israels gader tørffet over, men naar Pharaos, hvis Hjerte Jeg har forhærdet, sætter efter, da saare Jeg mig til Midder paa ham med hele hans Krigshær, hans Vogne og hans Rytter, saa alle Ægypterne skal ser, hvem der vander! S k y - S t o t t e n, som ellers gik foran Israelliterne, hævde sig nu ogsaa og stillede sig bag dem, mellem deres og den Ægyptiske Leir, og Matten faldt paa med Malm og Mørke, saa Havene sloste sig ikke sammen, og da Moses udtrak sin Haand over Havet, lod Herren det blæse op med en flyvende Storm fra Sønden hele Natten, saa Vandet stredes ad og Israelliterne gik tørffede paa Havets Bund medølge-Mure paa begge Sider. Ægypterne fulgte vel efter til de kom midtveis i Havet, og det var i Morgens-Stunden, men da saas de et Glimt af Herren i I l d - S t o t t e n bag Skyen og der soer en Skrak i dem, og Vognene gik i Staa og det lod fra alle Sider: lad os vende I s r a e l Ryggen, thi Herren strider for dem mod Ægypterne! Men ser, da udtrakke Moses, paa Herrens Ord, sin Haand over Havet, og Vandet for i igen og evetastede de flygende Ægypter, med alle deres Vogne og Ryttere, saa de sandt deres Grav i Vølgerne og der kom ikke et levende Dø af dem tilbage.

Da Israelliternes saae dette Stordø af Herren, da kom der Ære-Frygt over dem og de slog Lid til deres Gud og til

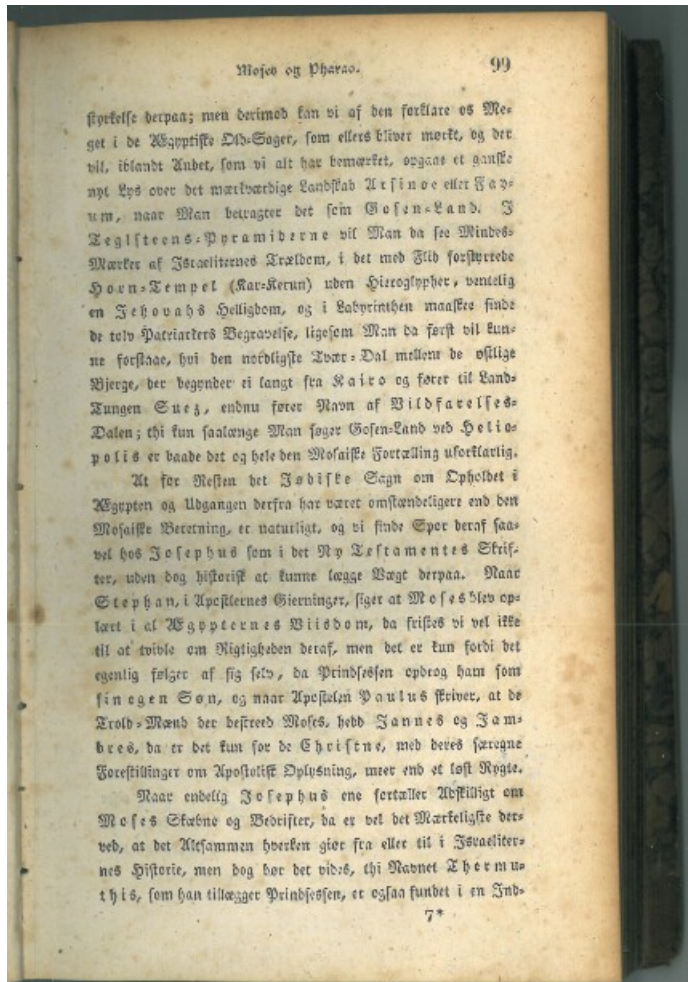
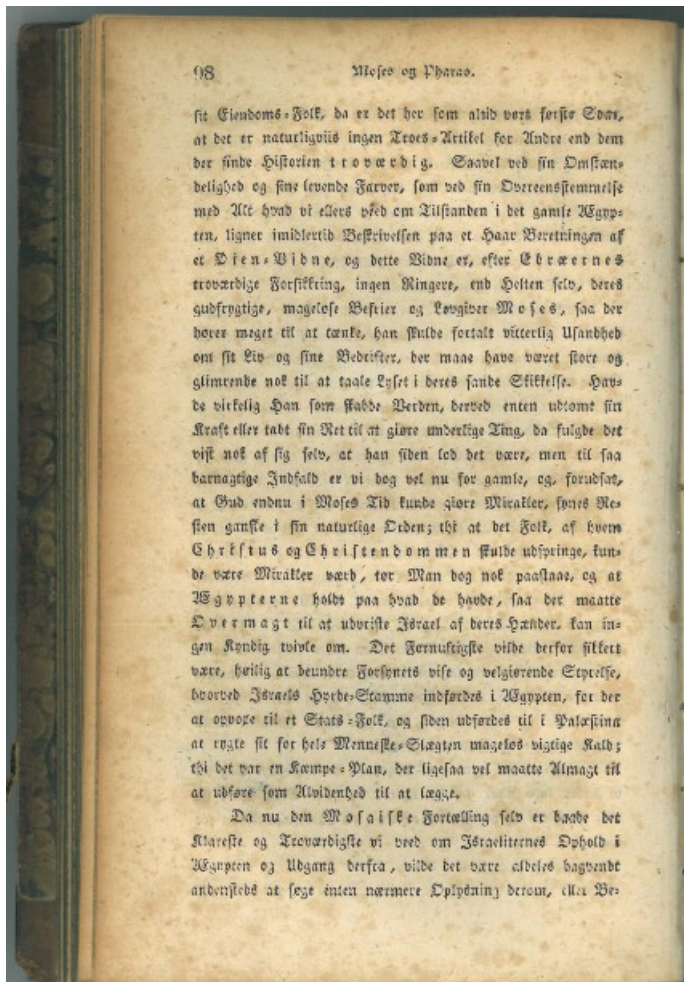
Hans Ære-Moses, og ifkomde med Fryd en Siens-Sang, som Moses gjorde, til den Herrens Ære, der bandede Ære for sit Folk gjennem Havet, og henvendte med sit Landt-Vest de tredfve Kampere, ja, sendte dem som Sten og som Sky i de rustende Vølger! Sangen sluttede med de blideste Udfiger til en lykkelig Reise, Folkene forbi, som Hjalp for Israels Gud, til Døds-Bjerget, hvor hans Helligdom skulde kneise og hans Throne staae fra Slægt til Slægt evindeligt*).

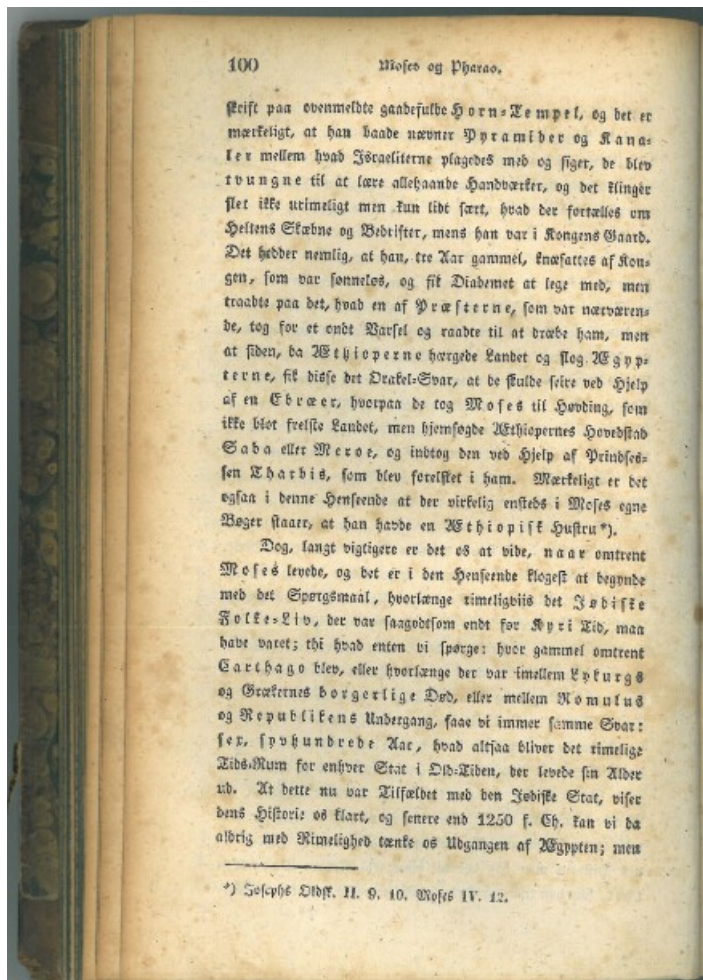
Her denne mageløse Lidtragelse pleier Man vel nuomstunder i Verdens-Historien enten rent at overspringe eller at fremstille paa fri Haand, som en Hverdags-Hændelse, men det Sidste er at forsætte Historien og det Første er at lemleste den; thi det er for os og for hele Menneske-Slægten ingen vigtigere Begivenhed i hele Alders-Tiden, end den, hvorved G o d s e r n e brod ud af det Ægyptiske Fange-Laant og tog med sig hvad Sølv og Guld de havde laant af de hovedrige Æmiere. Denne Begivenhed maae vi nemlig taalte for, at det store Levnets-Løb, der ved Christendommens Histo er fortsat til os, er afbrødes maaskee alt i Ægypten, hvor der jo dog er „G r a v e nok,“ men allensalds med Noms Indtagelse af Vertarene, saa heller end at ty v e Ebræerne, for Alt hvad de baade l e g - m l i g og a a n d e l i g tog til Laant i W g y p t e n og glænde at bringe tilbage, skulde Man heller juble over hvert Gran, der ene paa en saadan Maade kunde komme Menneskes Slægten til Nytte, uden at indlade sig paa det ligesaa usynlige som udrørlige Spørgsmaal, om hver enkelt Israelit kunde fuldt hjemle sig hvad han udførte.

Denne Herrens egen og de Ægyptiske Døse-Rigeres Sang vil vi derfor sode staae ved sit Vord, og naar Man stoder sig over Plagerne og over hele I e h o v a h s underfulde Kamp for

*) Moses II. 14-15.

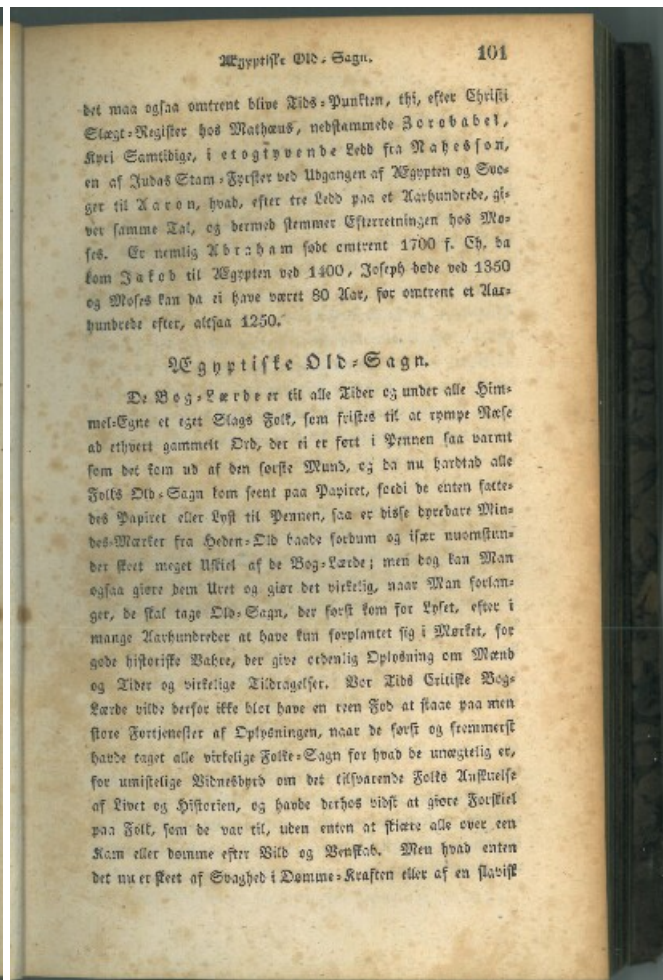

Reise paa ovennævnte gaudefulde Horn-Tempel, og det er mærkeligt, at han haade nævner Pyramider og Kanaler mellem hvad Iscaeliterne plagedes med og siger, de blev tvungne til at lære allehaande Handværker, og det klinger slet ikke urimeligt men kun lidt sæt, hvad der fortælles om Heliens Skæbne og Bedrifter, mens han var i Kongens Gaard. Det hedder nemlig, at han, tre Aar gammel, knættedes af Stengen, som var sønnesløs, og fik Diademet at læge med, men troedtes paa det, hvad en af Præsterne, som var nærværende, tog for et endt Marsel og raadede til at dræbe ham, men at siden, da Æthioperne hærgede Landet og slog Ægypterne, fik disse det Deakel-Svar, at de skulde seire ved Hjælp af en Æbræer, hvorpaa de tog Moses til Høding, som ikke blot frelsede Landet, men hjemføjede Æthiopernes Hovedstad Saba eller Mezer, og indtog den ved Hjælp af Prindsessen Tharbis, som blev forelsket i ham. Mærkeligt er det ogsaa i denne Henseende at der virkelig endtes i Moses egne Bøger staar, at han haade en Æthiopiisk Hustru^{*)}.

Dag, langt vigtigere er det os at vide, naar omtrent Moses levede, og det er i den Henseende flejest at begynde med det Spørgsmaal, hvortil tænde rimeligvis det Jødiske Folke-Liv, der var saagodtsom endt for Æthi Tid, man haade været; thi hvad enten vi spørge: hvor gammel omtrent Carthago blev, eller hvortil tænde der var smellem Lykurgs og Grækenes borgerlige Død, eller mellem Romulus og Republikens Undergang, saa vi imidlertid samme Svar: ser, syv hundrede Aar, hvad altsaa bliver det rimelige Tids-Rum for enhver Stat i Tid-Liden, der levede sin Alder ud. At dette nu var Tilfældet med den Jødiske Stat, viser dens Historie os klart, og senere end 1250 f. Ch. kan vi da aldrig med Rimelighed tænke os Udgangen af Ægypten; men

^{*)} Josephs Bidst. II. 9. 10. Moses IV. 12.

det maade ogsaa omtrent blive Tids-Punktet, thi, efter Christi Slægt-Register hos Mathaus, nedslammede Zerobabel, Æthi Samtidige, i et og i yvende Leed fra Nafes son, en af Judas Stam-Fyrster ved Udgangen af Ægypten og Svæger til Aaron, hvad, efter tre Leed paa et Aarhundrede, givede samme Tid, og dermed stemmer Efterretningen hos Moses. Er nemlig Abraham fødte omtrent 1700 f. Ch. da kom Jakob til Ægypten ved 1400, Joseph døde ved 1350 og Moses kan da vi haade været 80 Aar, for omtrent et Aarhundrede efter, altsaa 1250.

Ægyptiske Old-Sagn.

De Bog-Lærde er tit alle Tider og under alle Himmels-Øyne et eget Slægt-Folk, som søistes tit at rømpe Næse ad ethvert gammelt Ord, der vi er fort i Pennen kan værdt som det kom ud af den første Mund, og da nu har vi alle Folks Old-Sagn kom fremt paa Papiret, seodi de enten fattedes Papiret eller Løst til Pennen, saa er disse dærbare Minde-Mærker fra Heden-Tid haade fordam og især nuomstunder slet meget Uvilk af de Bog-Lærde; men bog kan Man ogsaa giøre dem Uret og giøre det virkelig, naar Man forlangter, de skal tage Old-Sagn, der først kom for Løst, efter i mange Aarhundrede at haade kun forplantet sig i Mærket, for gode historiske Bøger, der giøre eendelig Oplysning om Mænd og Tider og virkelig Tidbrødder. Der Tid Gættelse Bøger Lærde vilde derfor ikke blot haade en tænde God at staae paa men flere Fortællinger af Oplysningen, naar de først og fremmest haade taget alle virkelig Folke-Sagn for hvad de unøgtelig er, for unyttelige Vidnesbyrd om det tilsvarende Folks Kunstlære af Livet og Historien, og haade derfor vilde at giøre Fortælling paa Folk, som de var tit, uden enten at staae alle over en Kam eller domme efter Bild og Beskrivelse. Men hvad enten det nu er Fort af Svagbed i Domme-Kraften eller af en Slægt